

สัญลักษณ์อักขระยันต์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค
The Symbolic Alphabet Yantra of Development Quality life
in the Postmodern

ประพจน์ ตรังจันทรทอง

Paphot Theejanthong

กันยาวิร์ สัทธาพงษ์

Kanyawee Sathapong

สวัสดิ์ โอนทัย

Sawat Nnothai

สาขาวิชาปรัชญาและพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Program in Philosophy and Buddhism,

Saint John's University

Email: raisangnita@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 20 มีนาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 21 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 21 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสัญลักษณ์อักขระยันต์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค พบว่า อักขระยันต์ก็เปรียบเสมือนวัตถุนิยม ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในทุกยุคทุกสมัยและทุกสังคม เพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย จับต้องสัมผัสได้ ไม่สลับซับซ้อน ซึ่งความจริงเปรียบเสมือนภาระของมนุษย์หลังนวยุค นัยยะแห่งอนิจจตา ไม่ได้กินความเพียงแค่ว่า สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้น หากรวมถึงสรรพสิ่งบนบรรณพิภพ ต่างล้วนต้องตกอยู่ภายใต้กฎแห่งสามัญนี้ ด้วยเหตุนี้ ลวดลายของอักขระยันต์ก็เช่นกันที่เป็นกลไกสำคัญในการผลิตซ้ำ ภาพสะท้อนของสัญลักษณ์และรหัสที่กลายมาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสภาวะล้ำจริง (Hyper-reality) ที่อยู่ใน ชีวิตประจำวันของพวกเรา ซึ่งความจริงต่างๆ ได้ถูกลบเลือนจนไม่เหลือร่องรอย กลายเป็นสภาวะที่จริงยิ่งกว่าจริง สภาวะที่ความจริงตกอยู่ภายใต้ภาวะบงการของภาพตัวแทน ซึ่งฌอง โบดริยาร์ด (Jean Baudrillard) กล่าวว่า ถ้าการบริโภคเชิงสัญลักษณ์ (consumption of sign) คือกิจกรรมอย่างหนึ่งในการเอาประโยชน์จากระบบสัญลักษณ์ มีความหมายว่าอย่างไร สัญลักษณ์ (sign) เป็นตัวแทนของสิ่งอื่น แสดงค่าของสิ่งอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนสิ่งอื่นซึ่งขาดหายไปและมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ก็เชื่อว่า เป็นเพียงรูปแบบของวาทกรรมที่มนุษย์ใช้เพื่อควบคุมผู้อื่นและตนเอง เป็นเหมือนปฏิบัติการที่ชี้้นำการ ตัดสินใจและการกระทำของเราว่า ถูกหรือผิด จริงหรือปลอมและควรทำหรือไม่ควรทำ ด้วยเหตุนี้เอง เอกลักษณ์และความหมายของสิ่งต่างๆ จึงสามารถสั่นไหวและเปลี่ยนแปลงได้

ตามวาทกรรมที่สร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้นมา ไม่แน่นอน ไม่ตายตัว และไม่หยุดนิ่ง เรื่องของวาทกรรม และอำนาจ จึงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

คำสำคัญ: สัญลักษณ์, อักษรยันต์, การพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค

Abstract

This article is intended to study the talisman symbols in the post-modern quality of life development, it was found that the talisman characters were like materialism. Which has happened in every age and every society because it is easy to understand touchable uncomplicated which the truth is like the burden of human beings post-modern the implications of vanity are not merely only living thing if including all things on the world All of them are subject to this law of commonality. Therefore, the pattern of the talisman too is an important mechanism of reproduction. Reflection of the signal and the code that has become an essential component of the state of the art. (Hyper-reality) in our daily life. Which the truths have been erased until no traces are left became a more real state of affairs. A state in which reality falls under the dictatorship of a representative image Jean Baudrillard said that if consumption of sign is an activity in the exploitation of the signal system, what does it mean? A sign represents something else. Show the value of something else perform duties in place of other things that are missing and Michel Foucault believes it is simply a form of discourse that humans use to control others and themselves. It's like an action that guides Decide our decisions and actions as right or wrong, true or false, and should or shouldn't. For this reason the identity and meaning of things can therefore flow and change according to the discourse that creates them. Subject of discourse and power is a matter that is not can be separated.

Keywords: The Symbolic, Alphabet Yantra, Development Quality life in the Postmodern

1. บทนำ

ศาสนาที่เชื่อในศักยภาพของมนุษย์ว่าทุกคนสามารถพัฒนาจิตใจ ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ ด้วยความเพียรของตน มีตนเท่านั้นเป็นที่พึ่งของตน บุคคลอื่นใครจะเป็นที่พึ่งได้ เพราะบุคคลที่ฝึกตนมาดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งอันได้โดยยาก กล่าวคือการกระทำของตัวเองเท่านั้นที่ทำให้ชีวิตดีขึ้นหรือเลวลงได้ ไม่ใช่ผู้อื่นเป็นผู้กระทำ และไม่ต้องอ่อนน้อมขอจากพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายนอกตัว คือให้พึ่งตนเอง เพื่อพาตัวเองให้ออกจากกองทุกข์ โดยสอนให้มนุษย์หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงในโลกด้วยวิธีการสร้าง“ปัญญา” สามารถอยู่ร่วมกับความทุกข์อย่างรู้เท่าทันตามความเป็นจริง เป้าหมายสูงสุดของศาสนา คือ การดับกิเลสและการหลุดพ้น

จากกองทุกข์ทั้งปวง (นิพพาน) เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงหลุดพ้นได้ด้วยกำลังสติปัญญาและความเพียร ในฐานที่พระองค์ทรงเป็นมนุษย์คนหนึ่งมิใช่เทพเจ้าหรือพระเจ้าที่เหนือ

ความเชื่อ (สัทธา) ในศาสนานั้น ถือว่าเป็นรากฐานหรือจุดเริ่มต้นของความเจริญ แต่ความเชื่อก็มีข้อจำกัดในตัวเอง ลำพังเพียงแต่เชื่ออย่างเดียวหรือเชื่ออย่างปักใจ ยึดถือไว้ไม่มีการพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรองด้วยปัญญาอย่างรอบคอบ ก็ย่อมจะมุ่งดังไปตามสิ่งที่เชื่อนั้นๆ โดยปราศจากเหตุผลอย่างเพียงพอ ยกตัวอย่างเรื่องความเชื่อ อาทิเช่น ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับกฎแห่งกรรมของชาวไทยในปัจจุบันความเชื่อตามหลักของพระพุทธศาสนา ประวัติและวิวัฒนาการโหราศาสตร์ไทย จากคัมภีร์พุทธศาสนา และที่สัมพันธ์กับดวงดาว ปรัชญา จิตวิทยา ตลอดจนประโยชน์ของโหราศาสตร์ในปัจจุบันพบว่า ชาวพุทธไทยในปัจจุบันเชื่อโหราศาสตร์และกฎแห่งกรรมไปพร้อมๆ กัน ในขณะที่ยืนยันว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ตามที่พระพุทธศาสนาสอนไว้ แต่ก็ยังมีความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์และใช้โหราศาสตร์เป็นส่วนประกอบ ในการพิจารณาตัดสินใจ ก่อนที่จะดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง และความเชื่อเรื่องพระบรมสารีริกธาตุในสังคมไทย” พุทธศาสนิกชนในสังคมไทยมีความเชื่อเรื่องพระบรมสารีริกธาตุอย่างสูงยิ่ง นอกจากนั้นยังเชื่อมั่นในอานุภาพของพระบรมสารีริกธาตุที่ประดิษฐานอยู่ในพระสุถูปเจดีย์ และพบว่าความเชื่อเรื่องพระบรมสารีริกธาตุของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน มีสาเหตุมาจากความเชื่อเดิมที่สืบทอดกันมาและส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพระบรมสารีริกธาตุเคยเห็นแต่ไม่รู้จักบทสวดอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุและมีความเชื่อว่าพระบรมสารีริกธาตุเป็นวัตถุพิเศษสามารถแสดงปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติได้

ความเชื่อโดยทั่วไปนั้น หมายถึง สิ่งที่เชื่อ หรือความเลื่อมใส ที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและมักใช้กับความเชื่อในเรื่องความสามารถของบุคคลที่สำคัญของสังคม เหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ที่ผู้คนส่วนมากพากันนิยมชมชอบ เช่น สิ่งลี้ลับ เรื่องเหนือธรรมชาติ ฯลฯ หรือใช้ในกรณีที่มีความพึงพอใจ ประทับใจ และมั่นใจในความเชื่อลัทธิหรือศาสนาต่างๆ ศรัทธาถือได้ว่าเป็นความเชื่อเฉพาะของบุคคล จึงทำให้บุคคลมีความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป เป็นการใช้ศรัทธาที่ไม่ได้เกิดจากความรู้ตามความเป็นจริง เมื่อเป็นความเชื่อ มักจะพึ่งพาอาศัยสิ่งที่อยู่ภายนอกกาย คือ อาศัยอำนาจดลบันดาลและการช่วยเหลือ เชื่อว่าจะสามารถช่วยให้ทุกอย่างสำเร็จได้โดยไม่ต้องทำอะไรเอง และมีความไม่เชื่อมั่นในความสามารถว่าตนจะทำได้ จึงทำให้เกิดขวัญกำลังใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่ศรัทธาว่าจะทำให้ได้ทุกอย่างตามความต้องการ จึงทำให้ไม่ต้องดิ้นรนขวนขวายเพื่อจะให้เข้าถึงความจริงสูงสุด อย่างไรก็ตามหากศรัทธาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ประกอบด้วยเหตุผลและปัญญามักจะเป็นไปตามอารมณ์ ย่อมขาดความมั่นคง และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายตลอดเวลา กล่าวคือเกิดขึ้นและดับหายไปได้ง่ายและอย่างรวดเร็ว ศรัทธาลักษณะนี้มักเป็นศรัทธาแบบงมงายที่มีความเป็นจริงน้อยมากหรือไม่มีเลย จึงกล่าวได้ว่าหลักศรัทธานี้เป็นพื้นฐานนำไปสู่ความเชื่อในเรื่องต่างๆ ที่บุคคลต้องการอยากให้เป็นไปตามความเชื่อที่ตนอยากให้เป็นเท่านั้น และมักจะหยุดอยู่เพียงแค่ศรัทธาเท่านั้น ศรัทธาในลักษณะนี้ เป็นศรัทธาแบบงมงายไม่พัฒนาให้เข้าถึงความจริงแท้ เป็นศรัทธาที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายของความเป็นจริงสูงสุดและไม่ใช้ความเชื่อในคัมภีร์ของศาสนาต่างๆ

เมื่อระบบยัณฑ์ต่างๆ ได้วิวัฒนาการไปเรื่อยๆ ทั้งรูปแบบและแนวคิดทางปรัชญาตะวันออก กล่าวคือในช่วงเวลาที่ยันต์ได้ถือกำเนิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรมไม่ต่ำกว่า 500 ปีที่แล้ว รูปแบบโครงสร้างของยันต์ได้มี

วิวัฒนาการมาโดยตลอดจากคนรุ่นหนึ่งพอมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่งก็มี การพัฒนารูปแบบออกไปเบื้องต้นรูปแบบของ ยันต์ยังไม่ซับซ้อนมากส่วนใหญ่จะเขียนอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสตั้งนั้นเมื่อผ่านกาลเวลาที่ยาวนานหลายร้อยปี แนวคิดต่างๆ จึงมีการผสมผสานกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไปนั้น ซึ่งหมายถึงคุณค่าทางวัตถุเพื่อยึดเหนี่ยว จิตใจของมนุษย์ จะเห็นได้ว่าอักขระยันต์เกิดขึ้นจากการเขียนของมนุษย์ โดยเป็นการสื่อความหมายตามอักขระ ยันต์แต่ละตัว หากย้อนมองในทฤษฎีอรรถปริวรรตก็สามารถตีความได้ 2 ความหมาย กล่าวคือประการแรก อักขระยันต์ในมุมมองศาสนา คือ สัญลักษณ์ที่มีคุณค่าทางจิตใจ ซึ่งอาจจะกล่าวถึงพุทธคุณสังฆคุณในเรื่อง อภินิหารที่เหนือประสาทสัมผัสของมนุษย์ และประการที่สอง อักขระยันต์ในมุมมองญาณวิทยา คือ หลักธรรม คำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงได้ตรัสไว้หลังปรินิพพาน ในความหมายนี้จะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ มากกว่าเรื่องอภินิหารแสดงปาฏิหาริย์ที่มนุษย์ไม่สามารถรับรู้ได้

ความเชื่อ ความรู้ ความจริงเป็นปรากฏการณ์ในโลกธรรมชาติก่อนจะมีภาษา ก็มีสิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว ในขณะที่ความเชื่อและความรู้ในสภาพที่ภาษาไม่มีนี้ยากแก่การถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น ซึ่งถ่ายทอดได้เหมือนกันแต่ ลำบากกว่าการไม่มีภาษา เพราะผู้ที่ไม่มีสติปัญญา เช่น อ่านหนังสือไม่ออก ไม่มีการคิดและวิเคราะห์และไม่มี ประสบการณ์แบบเดียวกันก็อาจจะไม่ได้รับความรู้เลย ดังนั้น ความรู้ก็คือความเชื่อที่ได้รับการตรวจสอบว่าใช่ เป็นเช่นที่เชื่อจริง ในวงการปรัชญาตะวันตก มักพูดถึง “knowledge is justified belief” ซึ่งใจความก็ตรงกัน เมื่อใดที่ความเชื่อได้รับการตรวจสอบแล้ว ไม่ว่าจะผลจะออกมาอย่างไรก็เป็นความรู้ ส่วนความจริงนั้นต่างจาก ความรู้ตรงที่ความรู้ คือ ความเชื่อที่ได้รับการตรวจสอบ ส่วนความจริงนี้บางอย่างเป็นคุณสมบัติของข้อความ เหมือนความรู้ แต่บางอย่างไม่เกี่ยวกับภาษา สรุปคือความรู้เป็นคุณสมบัติของข้อความ ส่วนความจริงเป็นได้ทั้ง คุณสมบัติของข้อความและสิ่งของหรือปรากฏการณ์อันที่จริง ความรู้ก็เป็นคุณสมบัตินอกภาษาได้ แต่แนวคิด ทางพุทธปรัชญา พบว่าความเชื่อ ความรู้ ความจริง ในภาพรวมของศาสนาอินเดียและพระพุทธศาสนา มิได้ใช้ ภาษาเป็นตัวชี้ว่านี่คือความรู้ ความเชื่อ ความจริง แต่มาจากประสบการณ์ทางใจของพระพุทธองค์อันนี้คือ การตรัสรู้ของพระองค์ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำอะไรบางอย่างที่เรียกรวมๆ ว่าประพฤติธรรมจึงมีสภาพเป็น “สิ่งที่บุคคลพึงรู้ได้เฉพาะตน” (ปัจจุตต เวทิตัพโพ)

ความเป็นจริง (reality) คือ สิ่งที่เป็นความจริงแท้เป็นภาวะ (being) ที่มีอยู่จริง ภาวะที่เป็นอย่างนั้น แน่แท้ที่ไม่กลับกลายเป็นอย่างอื่น หรือสิ่งเป็นจริง สิ่งที่มีอยู่จริง (existence) เป็นอยู่จริง ซึ่งอาจรู้ได้หรือไม่อาจ รู้ได้ทางประสาทสัมผัส ความเป็นจริงเป็นเรื่องของอภิปรัชญา ซึ่งต่างจากความจริง (truth) ซึ่งเป็นเรื่องของ ญาณวิทยา (Epistemology) การจะเข้าถึงความเป็นจริงได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการค้นหาความจริง แต่ความ จริงที่ได้รับนั้นจะตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ก็ยังเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอยู่อย่างกว้างขวางในสาขาวิชา ปรัชญา บางคนมีทรรศนะว่า สิ่งที่เราเรียกว่าความจริงได้นั้นจะต้องตรงกับความเป็นจริง เช่น โสเครตีส เป็นต้น บางคนมีทรรศนะว่า มนุษย์ไม่สามารถเข้าถึงความเป็นจริงได้เพราะสมองของมนุษย์มีข้อจำกัดในการรับรู้ เช่น อิมมานูเอล คานท์ เป็นต้น ปัญหาเรื่องความเป็นจริงคืออะไรนั้น เป็นปัญหาที่มนุษย์ถกเถียงกันมาทุกยุคทุกสมัย บางทรรศนะมองว่าความเป็นจริงมีเพียงหนึ่งเดียว ทรรศนะนี้ถูกเรียกว่า เอกนิยม ได้แก่ แนวคิดแบบสสารนิยม หรือจิตนิยม บางทรรศนะมองว่าความเป็นจริงมีสองส่วน ได้แก่ ทวินิยม บางทรรศนะมองว่าความเป็นจริงมี มากกว่าสองหรือมีอยู่หลากหลาย ได้แก่ พหุนิยม ความพยายามที่จะหาคำตอบในเรื่องนี้ ก่อให้เกิดระบบปรัชญา

และศาสนา ตลอดจนพัฒนามาเป็นวิทยาศาสตร์ดังที่ทราบกันอยู่ในปัจจุบัน การถกเถียงในเรื่องนี้เป็นไปอย่างรุนแรงและกว้างขวางมาก จนเกิดนิทานตบอดคล้ายข้าง ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อุทานแห่งพระสุตตันตปิฎกและกลายเป็นสำนวนไทยที่รู้จักกันดี ซึ่งมีความหมายว่า แต่ละคนไม่รู้จักความจริง ถึงอย่างนั้นต่างก็ยืนยันว่าสิ่งที่ตนรู้นั้นเป็นความจริงที่ตรงกับความเป็นจริงและถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว

ด้วยเหตุผลที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ เพื่อต้องการศึกษาวิเคราะห์สัญญาะ (อักขระยันต์) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค โดยการตีความนัยยะสำคัญของอักขระยันต์ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและปรัชญาหลังนวยุค ในการให้เหตุผลทางด้านความคิดที่มีต่ออักขระยันต์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในบทต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอักขระยันต์กับความเชื่อในศาสนา
2. เพื่อศึกษาอักขระยันต์กับความจริงในปรัชญาหลังนวยุค
3. เพื่อวิเคราะห์สัญญาะอักขระยันต์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์สัญญาะ(อักขระยันต์)ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุคนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ คือ

1. เอกสารที่ใช้ในการวิจัยเอกสารที่ผู้วิจัยจะนำมาประกอบการศึกษาในงานวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่ คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องของอักขระยันต์ต่างๆ อาทิเช่น คัมภีร์ปฐมมัง บทสวดมนต์พุทธอัฐชยมงคลคาถา และสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในยันต์ไทย

2. เอกสารงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาหลังนวยุค อาทิเช่น แนวคิดเรื่องสัญญาะของฌอง โบดริยาร์ด (Jean Baudrillard)และการสร้างตัวตนของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault)

ทั้งนี้เพื่อนำมาวิเคราะห์และการตีความของสัญญาะ (อักขระยันต์) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุคต่อไป

4. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระยาอนุนามราชธน (2505-2506: 30) ได้กล่าวถึงอักขระในยันต์ไทยไว้ว่า อักขระ หรือข้อความ (คาถา) ที่ผูกขึ้น ซึ่งเชื่อกันว่า มีอำนาจลึกลับ และเมื่อนำไปใช้ตามลัทธิที่กำหนดไว้ เช่น บริกรรม เสก เป่า รวมถึงปลุกเสกยันต์ เป็นต้น จะเกิดความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ที่อำนาจประโยชน์ให้มนุษย์ในหลายด้าน เช่น ป้องกันภัย เป็นต้น

เทพย์ สาริกบุตร (2538: 3) ได้กล่าวถึงอักขระที่ใช้ลงในยันต์ไทยภาคกลางส่วนใหญ่นิยมเขียนด้วยอักษรขอมบรรจง เพราะถือว่าเป็นภาษาที่ใช้ในเรื่องศาสนาแต่เดิม (พราหมณ์-พุทธ) และเป็นภาษาที่ขลัง ศักดิ์สิทธิ์ ไม่นิยมลงเป็นภาษาไทยเพราะเชื่อว่าจะทำให้ยันต์ไม่ขลังและถอดมาจากคาถาที่สำคัญ เช่น พุท ธ ส ม หั วใจพระไตรสรณคมน์ เพื่อสะดวกแก่การนำมาใช้ภาวนาให้จิตเป็นสมาธิและใช้ปลุกเสกเครื่องรางของขลังทั้งปวง (2538: 8-15)

เทพ สุนทรสารทูล (2548: 8) ได้กล่าวถึงบทสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาเป็นที่มาของคาถาอาคม เช่น เวทคือนำพระอภิธรรมมาสวด เช่น กุสลา ธมมา มนต์คือนำพระสูตรต่างๆ มาสวดเช่น รัตนสูตร เมตตสูตร คาถา คือ คำย่อที่ย่อมาจากพระสูตร เช่น สนติ ปกขา อปตตนา สนติ ปาหาอวณฺณา ที่นำมาใช้เป็นคาถา ป้องกันไฟ อาคม คือ บทที่แต่งขึ้นใหม่โดยนำพระพุทธานุญาตตั้งสัตยาธิษฐาน เช่น พุทธชัยมงคลคาถาที่สื่อถึง บารมีของพระพุทธเจ้าที่ทรงเอาชนะมารทั้ง 8 ครั้ง โดยสรุปพุทธมนต์เป็นกุศโลบายที่ชักนำจิตให้คนได้ศึกษา หลักธรรมและเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2548: 4-6) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลักในการสวดพระปริตรว่า เพื่อป้องกันภัยพิบัติ เพื่อให้เกิดความสำเร็จ และเพื่อขจัดทุกข์ ภัย และโรคต่างๆ โดยพระสงฆ์ไทยจะเลือก พระพุทธานุญาตมาจากพระไตรปิฎกที่มีเนื้อหาสวดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มุ่งให้เกิดความสวัสดิแก่ผู้ ฟังหรือ ผู้เข้าร่วมพิธี ซึ่งต่างจากการร่ายมนต์ในศาสนาพราหมณ์ที่นำบทสวดในคัมภีร์พระเวทที่ผสมผสานกับลัทธิไสยศาสตร์ (อาถรรพเวท) มุ่งไปที่ความขลังความศักดิ์สิทธิ์จากบทสวดแต่ละบท บางครั้งก็มีการนำไปใช้ในทางร้าย เช่น สาปแช่ง เป็นต้น ต่างจากพุทธมนต์ในพระพุทธศาสนาที่มุ่งให้ผู้ฟังเข้าถึงธรรมเป็นสำคัญ

พระมหาปรม โสภาโส (ทองคำ) (2541: 207) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ศรัทธาของชาวพุทธไทยในปัจจุบันได้พบประเด็นสำคัญ คือ คนส่วนหนึ่งเมื่อประสบกับปัญหาชีวิตได้หันไปพึ่งไสยศาสตร์เพื่อให้ช่วย แก้ปัญหาที่พวกเขากำลังประสบอยู่ และอีกมิติหนึ่งคือ คนเหล่านั้นต้องการลบล้างความผิดบางอย่างที่ตนได้ กระทำโดยที่พวกเขาไม่ยอมรับผิดชอบ

พระมหาพนตร วิมลโณ (ป้อมสุข) (2542: 119) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย ในปัจจุบันได้พบว่า คนไทยมีความเชื่อในวัตถุมงคลค่อนข้างสูง และเชื่อมั่นในอำนาจของวัตถุมงคลที่ได้รับการปลุกเสกหรือผ่านพิธีการปลุกเสกมาแล้ว

พระมหาประเสริฐ ชุตินฺธโร (สุนทรวัฒน์) (2542) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ไสยศาสตร์กับพุทธศาสตร์ จากทัศนะของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้พบว่า พระธรรมปิฎกได้แสดงถึงความแตกต่างระหว่างไสยศาสตร์ กับพุทธศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งแสดงโทษของไสยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสตร์ไว้หลายประการ แต่ถึงกระนั้นพระธรรมปิฎกก็ได้ปฏิเสธเรื่องไสยศาสตร์ที่พระสงฆ์ไทยนำมาผสมผสานกับพุทธศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของท่านตอนหนึ่งที่ว่าให้ใช้ไสยศาสตร์ในฐานะเป็นเครื่องมือดึงศรัทธาของ ประชาชนเข้าสู่พุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาเขาให้สูงขึ้นไปตามหลักคำสอนเรื่องกรรม

นัฏฐวัฒน์ ผาธา (2549: (9)) ได้ศึกษาวิเคราะห์บทสวดมนต์พุทธอภิสัมมยงคคาถา (คาถาพาหุง) ได้พบ อิทธิพลของบทสวดมนต์นี้ต่อสังคมไทยในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านอิทธิฤทธิ์ที่ชาวไทยบางส่วนเชื่อว่าบทสวด มนต์นี้สามารถบรรเทาหรือแก้ปัญหาชีวิตได้ และการสวดมนต์ยังช่วยรักษาพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

พระวิรัตน์ ฌนโทโก (ศรีคำมนตรี) (2550) ได้กล่าวถึงลายสักบนร่างกายของมนุษย์ว่ามีผลทำให้ผู้สักมี ความมั่นใจ รู้สึกปลอดภัยว่า มียันต์คอยคุ้มครอง บันดาลในสิ่งที่พึงประสงค์นอกจากนี้ ยังพบรูปแบบที่คนไทย นิยมสัก คือ อักษร คาถา รูปเทพเจ้าหรือสัญลักษณ์ทางศาสนาและลายสักยังเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่าง ตามความเชื่อเรื่องคาถา เพราะอาจารย์ผู้สักจะต้องใช้คาถาหรือหัวใจบริกรรมเพื่อให้ฤทธิ์ อำนาจแทรกซึมเข้าไป ในน้ำมันและลงในผิวหนังของผู้รับการสัก

รอบทิศ ไวยสุศรี (2551: ก-ข) ได้ศึกษาวิเคราะห์พระเครื่องในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม ได้พบประเด็นที่น่าสนใจคือการสร้างและการใช้พระเครื่องจะไปสัมพันธ์กับบุญกิริยาวัตถุ คือทำให้มีการบริจาทาน (ทาน) การรักษาศีล (ศีล) และการสวดมนต์ ฟังธรรม (ภาวนา) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่สร้างพระเครื่องจะต้องปฏิบัติตามไตรสิกขา โดยเฉพาะอธิจิตตสิกขา ซึ่งผู้วิจัยหมายถึง ฌาน ที่ถือว่าเป็นคุณวิเศษที่สามารถทำให้เกิดฤทธิ์อำนาจทางใจอันจะส่งผลให้พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ตามไปด้วยโดยผู้วิจัยได้สรุปว่า พระเครื่องไม่ใช่เรื่องงมงายในอิทธิปาฏิหาริย์อย่างที่คนทั่วไปเข้าใจ แต่เป็นกุศโลบายดึงคนเข้าวัดและโน้มน้าวผู้สร้างและผู้ใช้พระเครื่องให้เข้าหาธรรม

ธีรโชติ เกิดแก้ว (2552) ได้ศึกษาสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในยันต์ไทยพบยันต์ไทยส่วนใหญ่เป็นองค์รวมของสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาทั้งรูปทรง ลายเส้น รูปภาพ อักษรตัวเลข คาถา รวมถึงชื่อยันต์ที่สื่อถึงพระพุทธเจ้า หลักธรรมคำสอน พุทธสาวก คัมภีร์ ศาสนพิธีปูชนียวัตถุ ศิลปะ เทพ ยักษ์ มนุษย์ สัตว์ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อันเป็นภูมิปัญญาที่โบราณจารย์นำมาใช้เป็นสื่อการสอนธรรม และเรียนรู้พระพุทธศาสนา และใช้เป็นอุบายฝึกจิตให้เกิดสมาธิ และควบคุมความประพฤติของผู้สร้างและผู้ศรัทธาในยันต์ให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณความดีตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา

วานิษา บัวแย้ง (2556: 49) ได้กล่าวถึงยันต์รูปภาพที่มาจากตัวละครในวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์ว่าเป็นพัฒนานาการหนึ่งของระบบยันต์ในประเทศไทย เพราะรามเกียรติ์เป็นวรรณกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์และมีความสำคัญต่อแนวคิดและความเชื่อในสังคมไทย การเลือกรูปตัวละครในวรรณกรรมรามเกียรติ์มาใช้ในยันต์จะเลือกตามความเหมาะสม เช่น บทบาทและความสามารถ ลักษณะเฉพาะที่โดดเด่น ชาติกำเนิด ความเชื่อว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ และตำนานปรัมปราเรื่องราวผจญภัยในอินเดีย

จากทบทวนเอกสารวรรณกรรมที่กล่าวถึงหัวใจได้ข้อสรุปว่า หัวใจ คือ อักษรที่ย่อมาจากคาถาภาษาบาลีในพระพุทธศาสนาหรือเวทมนต์คาถาอื่นๆ ที่มีเนื้อความยาวๆ เพื่อนำมาใช้ท่องจำและบริกรรม ภาวนาให้จิตเป็นสมาธิ โดยนิยมใช้อักษรขอม ภาษาบาลีที่เชื่อว่าเป็นอักษรที่ขลังศักดิ์สิทธิ์ ส่วนงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์และวัตถุมงคลในฐานะเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ เป็นสื่อการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และชักนำคนให้เข้าถึงพุทธธรรม ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยต่อยอด ก็คือการศึกษา รูปแบบและวิธีการย่ออักษรที่เรียกว่าหัวใจ ความหมายของหัวใจและอักษรย่อ แหล่งที่มาของอักษรย่อสาระสำคัญของอักษรย่อในฐานะเป็นสื่อการสอนพระพุทธศาสนา และสอดคล้องกับสาระสำคัญตามแหล่งที่มาของอักษรย่อในแต่ละหัวใจหรือไม่ เพื่อรักษา สืบต่อ ภูมิปัญญาอันเป็นมรดกทางศาสนาของโบราณจารย์และจรรโลงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาที่เป็นสัจธรรมต่อไป

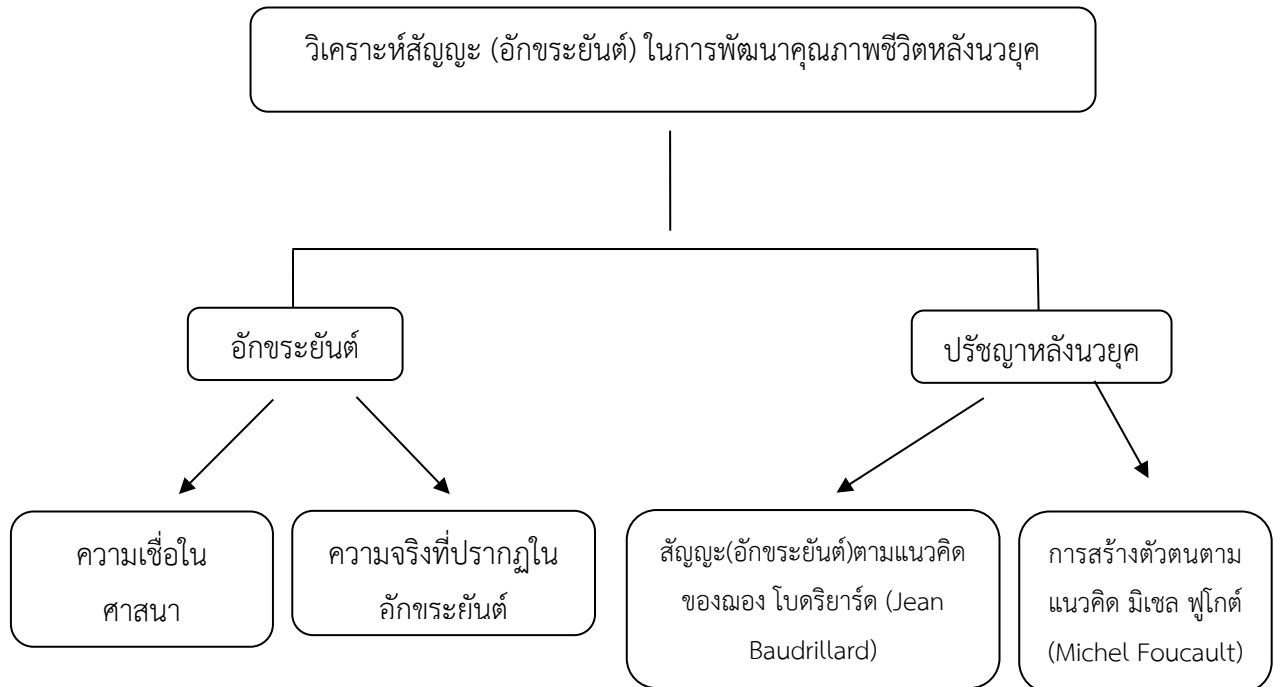
5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation) มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาอักขระยันต์และสัญลักษณ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีปรัชญาหลังนวยุค ได้แก่ ฌอง โบดริยาร์ด (Jean Baudrillard) และ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault)
3. นำแนวคิดมอง โบดริ

ยาร์ด (Jean Baudrillard) และ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) มาตีความในประเด็นอักขระยันต์และสัญญา
4. วิเคราะห์ ตีความ ในรูปแบบการพรรณนา 5. สรุปผลงานวิจัย 6. นำเสนองานวิจัย

6. กรอบแนวคิดงานวิจัย

7. ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “สัญญาอักขระยันต์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนรก” สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 อักขระยันต์กับความเชื่อในศาสนา พบว่า อักขระยันต์ก็เปรียบเสมือนวัตถุนิยม ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในทุกยุคทุกสมัยและทุกสังคม เพราะเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย จับต้องสัมผัสได้ ไม่สลับซับซ้อนเหมือนกับแนวคิดในลัทธิอื่นเกิดในประเทศอินเดียจึงมีจุดหมายเพื่อคัดค้านคำสอนของพราหมณ์ซึ่งมีอำนาจมากเป็นวาระชั้นสูงและเกิดมาจากพระโอรุสของพระพรหม จึงผูกขาดพิธีกรรมว่าพวกที่ทำได้ก็มีเฉพาะพวกพราหมณ์เท่านั้นพวกพราหมณ์จึงเป็นบุคคลพิเศษที่เป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า ใครจะติดต่อกับเทพเจ้าหรือทำบุญกุศลอุทิศไปให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว จะต้องให้พวกพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมให้ผลนั้นจึงจะสำเร็จ ดังนั้นยังนานวันพวกพราหมณ์ก็ยังมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นทุกที จนยกตัวเองสูงกว่าเทวดา ดังคำสอนว่า สากลจักรวาล ย่อมอยู่ในอำนาจของเทวดา แต่เทวดายังอยู่ในอำนาจมนต์ ส่วนมนต์นั้นย่อมอยู่ในอำนาจของพราหมณ์ เพราะฉะนั้นเทวดาจึงเป็นเทวดาของเรา แนวคิดปรัชญาจรรยาถูกลัทธิความเชื่ออื่นในสมัยนั้นต่อต้านและกล่าวถึงไปในทางที่ไม่ดีมากกว่าลัทธิปรัชญาอื่น เพราะเป็นลัทธิที่มีลักษณะทำลายล้างระบบคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรมและความเชื่อในเรื่องความดีงามในสังคมไทยต่อไป ซึ่งความแตกต่างกันกล่าวคือ พระพุทธศาสนานั้นมีลักษณะเป็นอเทวนิยม มิได้ให้ความสำคัญกับเทพพรหมหรือพระเจ้าใดๆ พุทธศาสนา มิได้ปฏิเสธความมีอยู่ของเทพพรหมทั้งหลาย แต่เทพเจ้าเหล่านั้นมิได้มีอยู่ในฐานะที่เที่ยงแท้ เป็นเพียงการถือ

กำเนิดในภพภูมิที่แตกต่าง ด้วยอำนาจแห่งกรรมที่กระทำไว้เท่านั้น และยังคงเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร อันเป็นทุกข์นี้ นอกจากนี้เทพต่างๆ ในพุทธศาสนายังมิได้มีลักษณะเป็นผู้สร้าง หรือผู้ควบคุมดูแลสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายเป็นไปตามหลักอิทัปปัจจยตา กล่าวคือเป็นไปตามเหตุปัจจัย โดยหลักกรรมภูมิ ธรรมนิยาม มิได้มีสิ่งใดอยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์เหล่านี้หรือมีธรรมชาติใดคอยดูแลสิ่งทั้งหลายให้เป็นไปตามกฎในขณะที่อื่นคูมีลักษณะเป็นเทวนิยม มีการเชนสรวงบูชาเทพเจ้าต่างๆ ถึงแม้ว่าใน ภายหลังจะมีการอธิบายให้ความจริงสูงสุดมีความเป็นหนึ่งเดียวก็ตามเป็นที่น่าสนใจกว่าระบบเลขยันต์ของไทยโบราณรับอิทธิพลเรื่องพระเจ้าทั้งสามของพราหมณ์-ฮินดู ส่วนคำสอนต่างๆ ที่มีลักษณะทางปรัชญานั้น ไม่ปรากฏในระบบเลขยันต์ แม้แต่เรื่องพรหมันซึ่งถือเป็นหัวใจของปรัชญาอุปนิษัทก็ไม่เคยมีอยู่ในยันต์ใดเลย

ประเด็นที่ 2 อักขระยันต์กับความจริงในปรัชญาหลังนวยุค พบว่า ความจริงเปรียบเสมือนภาระของมนุษย์หลังนวยุค นัยยะแห่งอนิจจตาไม่ได้กินความเพียงแค่ว่า สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้น หากรวมถึงสรรพสิ่งบนบรรณพิภพ ต่างล้วนต้องตกอยู่ภายใต้กฎแห่งสามัญนี้ สังคมมนุษย์ ดูประหนึ่งว่า ไร้สิ้นซึ่งชีวิตและลมหายใจ แต่การที่มนุษย์ ที่มีชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน ประเด็นต่างๆ แห่งชีวิต และสังคมก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เสมือนเป็นวัฏจักร อันไม่เคยสิ้นสุด ด้วยเหตุนี้ มนุษย์และสังคมก็ไม่ได้ แตกต่างกันเลยในอันที่ต้องแปรเปลี่ยนไปตามกฎ และจำต้องมีความเอื้ออาศัยแบบแอบอิงพึ่งพิงพากันอย่าง แยกออกจากกันไม่ได้ พร้อมหลอมรวมเป็นกันและกัน อย่างไม่มีวันสะบั้นขาด มิแต่จะแนบแน่นและพันธุผูก ส่งผลกระทบถึงกันและกันตลอดเวลา ระดับสติปัญญาแบบมนุษย์ที่ไม่ใช่สติปัญญาแบบวัตถุ พืช และสัตว์ บ่งบอกว่ามนุษย์เป็นผู้มีระดับสติปัญญาเป็นเลิศ เป็นได้ทั้งผู้สร้าง ผู้คงไว้และผู้ทำลาย การกระทำของมนุษย์ย่อมมีผลกระทบต่อสังคมเสมอและเมื่อสังคมแปรเปลี่ยนด้วยน้ำมือมนุษย์ นั้นก็ย่อมส่งผลถึงตัวมนุษย์ทุกผู้ทุกนามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน สังคมที่ได้พัฒนาทั้งทางด้านความคิดและรูปวัตถุล้วนเป็นผลมาจากการได้ลองผิดและลองถูก ประหนึ่งเป็นการสั่งสมภูมิปัญญาให้มนุษย์ผู้มีเสรีภาพ (Freedom) อันเต็มเปี่ยมซึ่งเกิดจากอัตถิภาวะ (Existence) ของตนที่ได้มีขึ้น และได้มีโอกาสเลือกกระทำ แต่ทั้งนี้ต้องอย่าลืมหาภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบ (Responsibility) ต่อสิ่งที่ตัวเองได้กระทำลงไป และถ้าหากมนุษย์ได้ตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) อันหมายถึงสัตว์ผู้ประเสริฐแล้วย่อมต้องรู้ว่าแนวทางแห่งการดำรงอยู่ต่อไปมีสอง ประเด็นคำถามให้มิวิจารณ์ญาณ ประเด็นแรกจะดำรงชีวิตอยู่กับสังคมที่แปรเปลี่ยนนี้อย่างไร และประเด็นต่อมา จะขับเคลื่อนสังคมอันเป็นที่รักนี้ต่อไปอย่างไร ด้วยระดับสติปัญญาอันเปี่ยมล้นด้วยศักดิ์ศรีเช่นนี้ มนุษย์ต้องไม่ลืมนึกว่า บาทฐานแห่งความเป็นจริงที่ต้องเคารพ คือ มนุษย์จำต้องโอบกอดมนุษย์ทุกผู้ทุกนามและ สิ่งแวดล้อมให้มาเป็นหนึ่งเนื้อเดียวกันพร้อมที่จะเคียงคู่กันและกัน ราวดวงตะวันที่ทำหน้าที่สาดแสงทาบทอให้ความอบอุ่นแก่โลกอย่างเอื้ออาทรตลอดมาและไม่เคยจางคลาย แนวคิดของปรัชญาหลังนวยุคจะช่วยมนุษย์ ให้รอดพ้นจากการถูกกักขังได้หรือไม่ การปลดแอกจากพันธะทั้งหลายจะสำเร็จลุล่วงได้หรือไม่ เพื่อสู่เป้าหมาย คือ การเป็นสังคมอารยะ (Civil Society) มนุษย์ทุกผู้ ทุกนามนั่นเองที่ให้คำตอบได้ดีที่สุด

ประเด็นที่ 3 วิเคราะห์สัญญา (อักขระยันต์) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลังนวยุค พบว่า ลวดลายของอักขระยันต์ก็เช่นกันที่เป็นกลไกสำคัญในการผลิตซ้ำ ภาพสะท้อนของสัญญา และรหัสที่กลายมาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสภาวะล้ำจริง (Hyper-reality) ที่อยู่ในชีวิตประจำวันของพวกเรา ซึ่งความจริงต่างๆ

ได้ถูกลบเลือนจนไม่เหลือร่องรอย กลายเป็นสภาวะที่จริงยิ่งกว่าจริง สภาวะที่ความจริงตกอยู่ภายใต้ภาวะบงการของภาพตัวแทน จนกระทั่งหลอมละลายกลายเป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นอย่าง รวดเร็วของสัญญาณและตัวสารสนเทศที่อยู่ในสื่อ ที่ทำหน้าที่ลบเลือนและบิดเบือน ความหมาย รวมถึงการที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ระหว่างสื่อและความจริง นอกจากนี้สื่อยังทำหน้าที่ผลิตคนดูขนาดใหญ่ ที่มีความคิดและประสบการณ์ที่ได้ เหมือนกัน

โบตริยาร์ดให้ไว้ไม่ได้เลย ถ้าการบริโภคเชิงสัญญาณ (consumption of sign) คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งในการเอาประโยชน์จากระบบสัญญาณ แล้วสัญญาณมีความหมายว่าอย่างไร สัญญาณ (sign) เป็นตัวแทนของสิ่งอื่น แสดงค่าของสิ่งอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนสิ่งอื่นซึ่งขาดหายไป กล่าวโดยสรุป คือ เราสามารถนำสัญญาณมาแทนสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตามที่ขาดไป ดังที่ได้้นำการวิเคราะห์ของโบตริยาร์ดเกี่ยวกับองค์ประกอบในการสร้างบรรยากาศ (structures' ambiance) ในระบบวัตถุ จึงสรุปได้ว่าสิ่งของต่างๆ ไม่ได้มีคุณค่าในตัวมันเองอีกแล้วจากคุณสมบัติทางธรรมชาติ แต่มีคุณค่าในการสื่อสารถึงอะไรบางอย่าง 4 การที่สิ่งของเปลี่ยนแปลงเป็นสัญลักษณ์ทำให้สิ่งของสามารถรวมเข้าไประบบหนึ่งๆ ได้ การที่วัตถุกลายเป็นสัญญาณ

สำหรับคำว่า อำนาจตามทัศนะของฟูโกแล้ว หมายถึง กระบวนการทางประวัติศาสตร์ของ สังคมที่สถาปนา “อาณาจักรแห่งความจริง” (Regime of Truth) ชุดโตชุดหนึ่งขึ้นมา โดยกลุ่มคนที่มีอำนาจ โดยความจริงเหล่านี้จะนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคมมากมายได้ในระดับมหภาคและจุลภาค อำนาจเป็นกระบวนการสร้างหรือผลิตรูปแบบของความรู้ ความจริง ความเป็นธรรมชาติ หรือความเป็นปกติธรรมดาขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยมีประโยชน์ต่อผู้ที่มีอำนาจหรือผู้สร้างวาทกรรม และพยายามเก็บ กดปิดกั้นความรู้ ความจริงชุดอื่นๆ โดยใช้อำนาจที่ซึมลึก ผู้ที่ตกเป็นเป้าของอำนาจนั้นไม่รู้สึกว่าถูกกระทำ มีหน้าซำยังเห็นพ้อง (Consensus) กระตือรือร้นที่จะสวมบทบาทนั้นด้วยตนเอง ฟูโกอธิบายว่า มนุษย์ทุกคน ทุกกลุ่มต่างมีความเกี่ยวข้องกันกับอำนาจทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของผู้ที่ใช้อำนาจ หรือผู้ที่ถูกใช้อำนาจเสียเอง นอกจากที่อำนาจจะเป็นตัวทำหน้าที่เก็บกดบางสิ่งบางอย่างไว้แล้ว อำนาจยังเป็นตัวทำหน้าที่ในการสร้างบางสิ่งบางอย่างขึ้นมาใหม่อีกด้วย โดยสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาก็จะกลายเป็นความจริง เป็นผลทำให้คำพูดของผู้ที่มีอำนาจจึงกลายเป็นความจริงเสมอ ดังนั้น ความจริงต่างๆ ทุกวันนี้จึงเป็นความจริงที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากอำนาจ อย่างไรก็ตาม อำนาจที่เป็นแหล่งที่มาของการสร้างวาทกรรมต่างๆ ในสังคมเหล่านั้นนั้น ไม่ใช่อำนาจในรูปแบบของการใช้กำลังเข้าบังคับ แต่เป็นอำนาจในรูปของความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ความรู้ที่ว่านั้นไม่ใช่ความรู้โดยทั่วไป แต่เป็นความรู้เฉพาะด้านหรือความรู้เฉพาะทาง ความสำเร็จของอำนาจจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการอำพรางหรือปกปิดกลไกในการทำงานของมันเอง โดยกลไกการทำงานของอำนาจเหล่านี้ ได้แก่ กฎเกณฑ์ จารีต หรือประเพณีปฏิบัติต่างๆ ในสังคม

อย่างไรก็ตาม อัครยะยันต์ก็เปรียบเสมือนวัตถุนิยม ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในทุกยุคทุกสมัยและทุกสังคม เพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย จับต้องสัมผัสได้ ไม่สลับซับซ้อนเหมือนกับแนวคิดในลัทธิอื่นเกิดในประเทศอินเดีย จึงมีจุดหมายเพื่อคัดค้านคำสอนของพราหมณ์ซึ่งมีอำนาจมาก เป็นวรรณะชั้นสูงและเกิดมาจากพระโอรชฺ์ของพระพรหม จึงผูกขาดพิธีกรรมว่าพวกที่ทำได้ก็มีเฉพาะพวกพราหมณ์เท่านั้นพวกพราหมณ์จึงเป็นบุคคลพิเศษที่เป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า ใครจะติดต่อกับเทพเจ้าหรือทำบุญกุศลอุทิศไปให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วจะต้องให้พวกพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมให้ผลนั้นจึงจะสำเร็จ ดังนั้น ยิ่งนานวันพวกพราหมณ์ก็ยังมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นทุกที จนยกตัวเองสูงกว่าเทวดา ดังคำสอนว่า สากลจักรวาลย่อมอยู่ในอำนาจของเทวดา

แต่เทวดายังอยู่ในอำนาจมนต์ ส่วนมนต์นั้นย่อมอยู่ในอำนาจของพราหมณ์ เพราะฉะนั้น เทวดา จึงเป็นเทวดาของเรา แนวคิดปรัชญาจารวากถูกลัทธิความเชื่ออื่นในสมัยนั้นต่อต้านและกล่าวถึงไปในทางที่ไม่ดีมากกว่าลัทธิปรัชญาอื่น เพราะเป็นลัทธิที่มีลักษณะทำลายล้างระบบคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรมและความเชื่อในเรื่องความดีงามในสังคมไทยต่อไป

8. อภิปรายผลการวิจัย

ยุคหลังสมัยใหม่ (Post-modern) เป็นยุคที่เราไม่สามารถที่จะนิยามความหมายในลักษณะของช่วงเวลาได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการนิยามที่มีความแตก ต่างหลากหลาย แต่หากจะมาวิเคราะห์แนวคิดแล้ว แนวคิดหลังสมัยใหม่ คือ แนวคิดที่ข้ามพ้นความทันสมัย หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวคิดหลังสมัยใหม่ คือ แนวคิดที่ทำการวิพากษ์หรือถอนความทันสมัย (Modernity)

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดหลังนวยุค ที่สามารถทำให้มนุษย์ตกอยู่ภายใต้ระบบสัญญาณของความทันสมัย ซึ่งเขาเรียกโลกในปัจจุบันนี้ว่า โลกหลังสมัยใหม่ (Postmodern World) ซึ่งสัญญาณของความทันสมัยนี้มีวิธีการในการเข้ามาครอบงำมนุษย์ โดยวัตถุและสัญญาณ ที่เป็นสิ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในชีวิตประจำวันของโบดริยาร์ด มองว่าในสังคมร่วมสมัยในปัจจุบันนี้ ระบบของวัตถุมิมีความ แตกต่างจากสังคมแบบเก่า กล่าวคือในสังคมดั้งเดิมนั้นการทำให้เป็นปัจเจกชนนั้นมีความชัดเจน ไปตามภูมิหลังของครอบครัว ที่ปัจเจกชนนั้นๆ ได้รับสืบทอดทั้งในเรื่องของรสนิยมและประเพณีสืบทอดกันมา การใช้วัตถุก็มีลักษณะเฉพาะ ตามประโยชน์ใช้สอยของวัตถุนั้นๆ แต่ในสังคมสมัยใหม่นั้น วัตถุมิมีอิสระจาก อรรถประโยชน์เบื้องต้น มาเป็นการใช้ประโยชน์ได้หลายๆ อย่าง โดยที่ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ที่ประโยชน์ใช้สอยเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป วัตถุกลายเป็นเหมือน กับสิ่งที่เป็นนามธรรม มีคุณสมบัติหลากหลาย การมีอยู่ของวัตถุที่มีคุณสมบัติ เหมือนกันนั้นเริ่มเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ไม่มีการจำกัดอยู่บนครอบครัวที่มีลักษณะเข้มข้นเหมือนเช่นสังคมในรูปแบบเดิม นอกจากนี้ในโลกของวัตถุรูปแบบใหม่นี้ยังให้กำเนิดมนุษย์ที่เรียกว่า “Organization Man” ซึ่งเป็นคนที่สามารถที่จะ กลายเป็นเจ้านาย (Master) ในการควบคุม และสั่งการวัตถุ ที่ทำการเปลี่ยนแปลง สิ่งต่างๆ และจัดตำแหน่งแห่งที่ของสิ่งต่างๆ ใหม่

ฟูโกต์ ก็เชื่อว่าเป็นเพียงรูปแบบของวาทกรรมที่มนุษย์ใช้เพื่อควบคุมผู้อื่นและตนเอง เป็นเหมือนปฏิบัติการที่ชี้้นำการ ตัดสินใจและการกระทำของเราว่า ถูกหรือผิด จริงหรือปลอม และควรทำหรือไม่ควรทำ ด้วยเหตุนี้เอง เอกลักษณ์และความหมายของสิ่งต่างๆ จึงสามารถสั่นไหวและเปลี่ยนแปลงได้ตามวาทกรรมที่สร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้นมา ไม่แน่นอน ไม่ตายตัว และไม่หยุดนิ่ง เรื่องของวาทกรรม และอำนาจจึงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ด้วยเหตุที่วาทกรรมไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้อย่างอิสระ โดยปราศจาก การคำจูนของอำนาจและในทางกลับกันอำนาจก็ไม่สามารถสถาปนาตัวเองขึ้นมาได้ ถ้าขาดซึ่งวาทกรรมในการสร้างชุดความรู้ เพื่อการสยบยอมและปฏิบัติตามอำนาจ ฟูโกต์เปรียบเทียบความรู้ว่าคือวาทกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความเป็นเอกภาพ ความผสมกลมกลืน ความต่อเนื่องของปรากฏการณ์ในสังคมเกี่ยวข้องกับการคำจูนของเครือข่ายสถาบันที่เป็นที่มาของวาทกรรมเชิงอำนาจกับปฏิบัติการสังคม

บรรณานุกรม

- กীরติ บุญเจือ. (2549). **อรรถปริวรรต: คู่เวรคู่กรรมปรัชญาหลังนวยุค**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เซนต์ จอห์น
- คัมภีร์ปถมังสำเร็จ. (ม.ป.ป.). **สมุดไทยดำเส้นหรรดล เลขที่ 30 หมู่ 3**. กรุงเทพฯ: ส่วนภาษาโบราณหอสมุด
แห่งชาติ.
- เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. (2547). **พจนานุกรมปรัชญา อังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โบแดง.
- ณัฐธัญ มณีรัตน์. (2551). **อิทธิพลของพุทธศาสนาหายานที่มีต่อระบบยันต์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เทพย์ สาริกบุตร. (2522). **พระคัมภีร์พระเวทฯ ฉบับตัดตียบรรพ**. กรุงเทพฯ: อุตสาหกรรมการพิมพ์.
- ธีรโชติ เกิดแก้ว. (2553). **พุทธปรัชญา มติการมองโลกและชีวิตตามความเป็นจริง**. สมุทรปราการ: โครงการ
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). **วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. (2551). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2552). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จันทร์
เพ็ญ.
- พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตโต). (2536). **พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิมาน คมภีร์ปญโญ (ตริภมล). (2549). **ศึกษาอิทธิพลของตันตระที่มีต่อพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพุทธศาสตร์, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- พระอนันต์ อิสสุกาโร (เป้งไชโยโม). (2549). **ศึกษาการตีความปฏิจจสมุปบาทตามทัศนะของพุทธทาสภิกขุ**.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพุทธศาสตร์, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2522). **อทัปปัจจยตาชุดธรรมโฆชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมทานมูลนิธิ.
- _____. (2538). **คู่มือศึกษาธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. (2540). **ความว่าง**. กรุงเทพฯ: . สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. (2542). **มหิตลธรรม : ธรรมะเสมอด้วยแผ่นดิน (ชุดธรรมโฆชน)**. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รอบทิศ ไวยสุศรี. (2551). **การศึกษาวิเคราะห์พระเครื่องในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม**.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะพุทธศาสตร์, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.

วุฒินันท์ ปองป้อม. (2561). **การศึกษาวิเคราะห์สัจธรรมและคุณค่าของคัมภีร์ปมมังที่มีต่อสังคมไทย.**

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพุทธศาสตร์, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

วัชร งามจิตเจริญ. (2552). **พุทธศาสนาเถรวาท.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมบัติ พรศิริเจริญพันธ์. (2559). **เฮอร์เมนุติกส์ : ศาสตร์แห่งการตีความและศิลปะแห่งการเข้าใจ.** นนทบุรี: โรงพิมพ์ วชิรรินทร์ พี.พี.

สมภาร พรหมทา. (2540). **พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์.** กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี มหณรงค์ชัย. (2546). **พระนาคราชกับคำสอนว่าด้วยทางสายกลาง.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.

อมร ทองสุก. (2553). **วัชรปรัชญาปารมิตาสูต.** ปทุมธานี: บริษัท ที.เอ็น.พี. พรินต์ติ้ง จำกัด.

อภิชัย โพธิ์ประสิทธิ์ศาสตร์. (2527). **พระพุทธศาสนาหายาน.** กรุงเทพฯ: สภาการศึกษาหมากูราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา.

อภิสร่า พัทธ์ชวรงค์. (2539). **ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาของประชาชนในอำเภอน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Foucault, M. (1977). **Discipline and Punish: The Birth of a Prison.** London: Allen Lane.

_____. (1980). **Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, 1972-1977.** New York: Panteon.

_____. (1983a). **On the Genealogy of Ethics: An Overview of Work in Progress.** In H. L. Dreyfus & P. Rabinow (Eds.), *Michel Foucault: Beyond Structuralism and Hermeneutics* (2 ed.). Chicago: The University of Chicago Press.

_____. (1983b). **The Subject and Power.** In H. L. Dreyfus & P. Rabinow (Eds.), *Michel Foucault: Beyond Structuralism and Hermeneutics* (2 ed.). Chicago: The University of Chicago Press.

Reeves. G. (2008). **The Lotus Sutra : A Contemporary Translation of a Buddhist Classic.** Boston. USA: Wisdom Publications.

Williams.P. (2009). **Mahayana Buddhism: The Doctrinal Foundation.** 2nd edition. London and New York. Routledge Taylor & Francis Group.